

Kraków, 2015-05-30

OCENA

Rozprawy naukowej na stopień doktora
mgr Katarzyny Smyj

p.t.: „Badania nad wpływem programu rehabilitacji na jakość życia i wydolność czynnościową stawu kolanowego u pacjentów po rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego współistniejącego z innymi obrażeniami”

Staw kolanowy jest największym stawem naszego organizmu. Jego ruchomość i wydolność zależy, w przeciwieństwie do stawu biodrowego, od sprawnego funkcjonowania aparatu więzadłowego i mięśni. Ze względu na swoje położenie i biomechanikę staw kolanowy często ulega obrażeniom urazowym. Strukturą anatomiczną szczególnie często ulegającą uszkodzeniu jest przednie więzadło krzyżowe. Wiąże się to przede wszystkim z coraz szerszym uprawianiem wielu dyscyplin sportowych, zwłaszcza kontaktowych

oraz narciarstwa. Pomimo wielu doniesień w piśmiennictwie, dotyczących sposobów jego leczenia, dobór odpowiedniego postępowania terapeutycznego nadal budzi wiele wątpliwości.

Zależy ono nie tylko od rodzaju obrażenia lecz także od sposobu zaopatrzenia chirurgicznego a także właściwie prowadzonej rehabilitacji. Ostateczny wynik terapii powinien zapewnić zarówno właściwą stabilność, jak i ruchomość stawu. Musimy bowiem mieć także na uwadze fakt, iż uszkodzenia ACL dotyczą ludzi młodych aktywnych życiowo i zawodowo. Ponadto wielu z nich zamierza wrócić do dalszego uprawiania ulubionego sportu.

W piśmiennictwie opracowano liczne protokoły fizjoterapeutyczne po uszkodzeniu ACL. Zależą one nie tylko od stanu klicznego stawu po uszkodzeniu lecz także od stanu funkcjonalnego kończyny dolnej i całego organizmu przed urazem. Uwzględnić należy również wymagania chorego w zakresie spodziewanej jakości życia po zakończeniu leczenia.

Dlatego uważam, że holistyczne ujęcie problemu z jakim spotykamy się w ocenianej rozprawie doktorskiej jest godne podkreślenia.

Przedstawiona do oceny praca doktorska ma typowy układ i liczy wraz z piśmiennictwem, streszczeniem, tabelami i załącznikami 103 strony. Zawiera ona 14 rysunków, 47 wykresów i 21 tabel.

We wstępie opracowanym na 27 stronach Autorka przedstawiła zarys zagadnień dotyczących wybranych zagadnień z zakresu anatomii stawu kolanowego, biomechaniki stawu kolanowego, mechanizmów uszkodzenia więzadła krzyżowego przedniego i łąkotek oraz rehabilitacji stawu kolanowego. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż wszystkie zagadnienia zostały omówione bardzo syntetycznie, co daje dobre wprowadzenie do dalszego czytania rozprawy doktorskiej. Na szczególne wyróżnienie zasługuje fragment wstępu poświęcony usprawnianiu stawu kolanowego, który został zilustrowany doskonałymi rycinami.

Kolejne części wstępu zawierają omówienie znaczenia jakości życia jako wskaźnika leczenia chirurgicznego i rehabilitacyjnego oraz sposoby jej oceny.

Podstawowym celem pracy była ocena wydolności stawu kolanowego i jakości życia pacjentów po zabiegu rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego (ACL) i przeprowadzonej rehabilitacji.

Cele szczegółowe obejmowały następujące zadania badawcze:

1. Opracowanie optymalnego postępowania rehabilitacyjnego u pacjentów po rekonstrukcji ACL i obrażeniach współistniejących.
2. Realizacja programu rehabilitacji chorych
3. Badanie funkcjonalności stawu kolanowego i jakości życia wyłonionej grupy badawczej w okresach przed zabiegami rehabilitacji chorych, oraz wykonanie takich samych badań w okresie sześciu i dwunastu miesięcy po zabiegach
4. Przeprowadzenie analizy porównawczej wyników badania oceny funkcji a samooceną dolegliwości stawu kolanowego i jakości życia pacjentów

Badania zostały wykonane na reprezentatywnej 60 osobowej grupie chorych losowo skierowanych z Kliniki Ortopedii i Traumatologii po zabiegu rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego z użyciem ścięgien mięśnia półścięgnistego i smukłego przeprowadzonych w latach 2006-2012. Z badań wyłączono osoby z izolowanym uszkodzeniem ACL (20 osób). Ostatecznie ocenie poddano 34 osoby (6 osób zrezygnowało z badań). Wśród nich było 16 kobiet i 18 mężczyzn w wieku od 17 do 45 lat (średnio 42 lata). Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetyki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Dla oceny wpływu rehabilitacji na wydolność stawu kolanowego wykorzystano odpowiednio kwestionariusze i testy. Proces rehabilitacji monitorowano w zakresie:

1. Jakości życia za pomocą kwestionariusza WHOQOL- Bref
2. Funkcjonalności stawu kolanowego skalą Tegnera
3. Samooceny stawu kolanowego za pomocą kwestionariusza KOOS

4. Subiektywnej oceny dolegliwości stawu kolanowego wg Lysholma.

Przyjęte metody badawcze nie budzą żadnych zastrzeżeń i pozwoliły na realizację założonych celów rozprawy doktorskiej.

Wyniki badań zostały zebrane w arkuszu kalkulacyjnym Exel a następnie poddane analizie statystycznej za pomocą programu Statistica.

W rozdziale wyniki Doktorantka przedstawiła rezultaty uzyskanych badań dokumentując je rycinami oraz szczegółową analizą statystyczną. Ta część pracy moim zdaniem jest najciekawsza i wnosi wiele wartości poznawczych.

Dyskusja jest poprawnie i rzeczowo prowadzona z uwzględnieniem wszystkich aspektów klinicznych, jakimi zajmowała się w pracy Doktorantka. Świadczy ona o wysokiej wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu rehabilitacji stawu kolanowego po uszkodzeniu ACL. Interesująca jest również polemika Autorki z poglądami prezentowanymi w cytowanym piśmiennictwie.

Pracę kończy pięć wniosków. Najważniejszy jest wniosek pierwszy, w którym Autorka pisze: „Opracowany plan rehabilitacji okazał się właściwy w ocenie funkcji stawu kolanowego”. Podsumowuje on główny cel pracy doktorskiej, jakim była ocena wpływu wybranego programu rehabilitacji na jakość życia oraz odtworzenie funkcji stawu kolanowego po znacznych obrażeniach mechanicznych. Pozostałe cztery wnioski stanowią jego uzupełnienie. Moim zdaniem można by napisać je bardziej ogólnie bowiem stanowią podsumowanie wyników pracy doktorskiej. Piśmiennictwo obejmujące 123 pozycje krajowe i zagraniczne jest prawidłowo dobrane i poprawnie cytowane w pracy. Recenzowana rozprawa doktorska stanowi samodzielne rozwiązanie przez Autorkę postawionych celów rozprawy doktorskiej.

W pracy Autorka nie ustrzegła się drobnych błędów redakcyjnych, które nie wpływają na wysoką ocenę pracy doktorskiej.

Rozprawa mgr Katarzyny Smyj pt. **„Badania nad wpływem programu rehabilitacji na jakość życia i wydolność czynnościową stawu kolanowego u pacjentów po rekonstrukcji więzadła krzyżowego**

przedniego współlistniejącego z innymi obrażeniami" spełnia wszystkie warunki stawiane pracom na stopień naukowy doktora.

Zwracam się, zatem do Wysokiej Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie mgr Katarzyny Smyj do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

A handwritten signature in cursive script, reading "Tadeusz Gaździk". The signature is written in black ink on a white background. Below the signature, there is a horizontal dotted line.

(Prof. dr hab. med. Tadeusz Gaździk)